

Hekkende vipe på Lista i 2020

Sammendrag

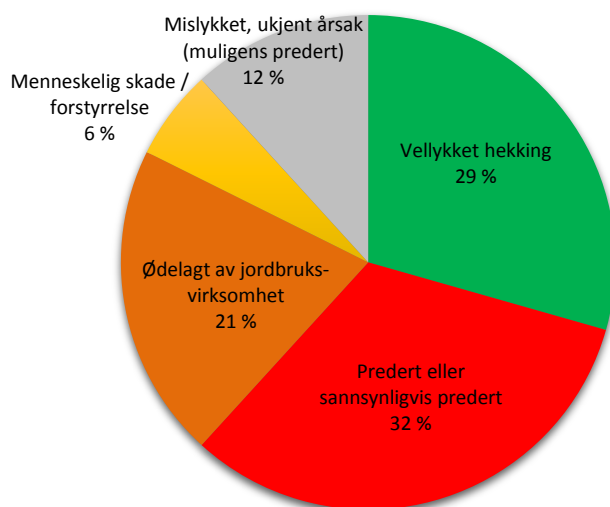
Totalt 42 hanner og 32 hunner av vipe ble registrert på Lista i 2020. Disse fordelte seg på sju lokaliteter hvor hekking ble bekreftet, samt en lokalitet med et stabilt par. Til sammen ble 26 reir lokalisert. Slevdalsvann var den suverent viktigste lokaliteten med omkring 19 hanner og minst 12 hunner. 12 av reirene ble lokalisert her.

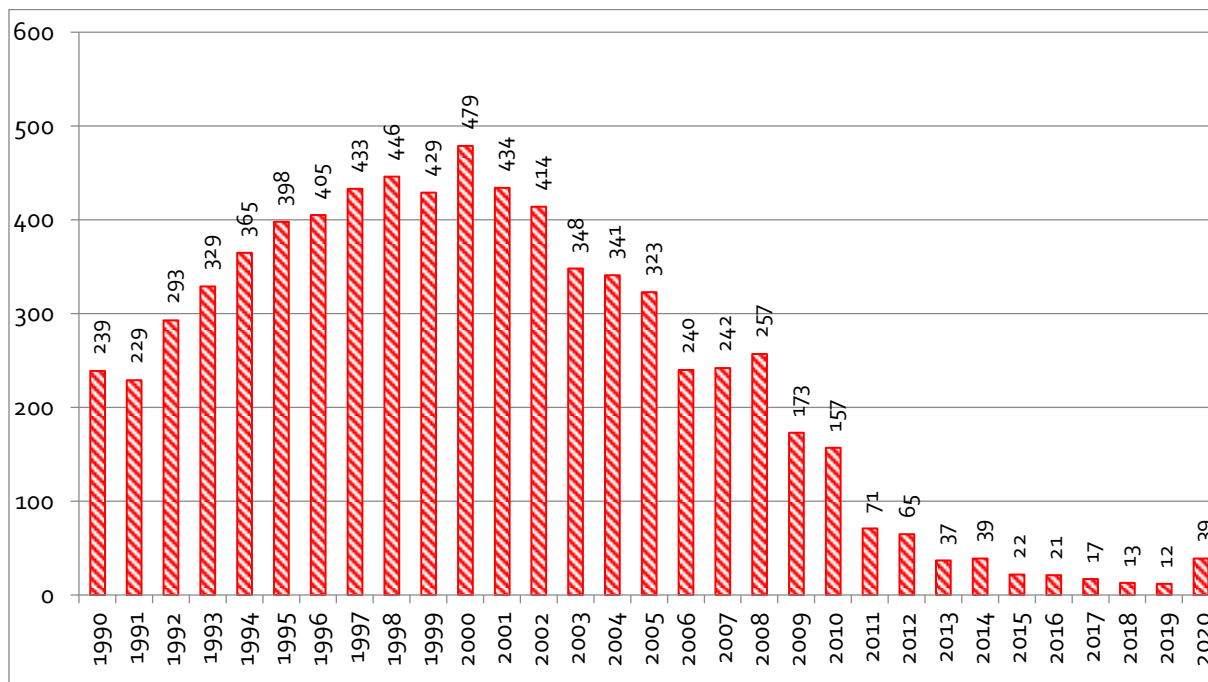

For første gang på mange år ble det registrert en vekst i bestanden. Etter fem svært dårlige år økte bestanden opp til nivået for 6-7 år siden. Etter to år uten at en eneste vipeunge kom på vingene på Lista var det også gledelig at det ble 10 vellykkede hekkinger, trolig kom minst 20 vipeunger på vingene i 2020.

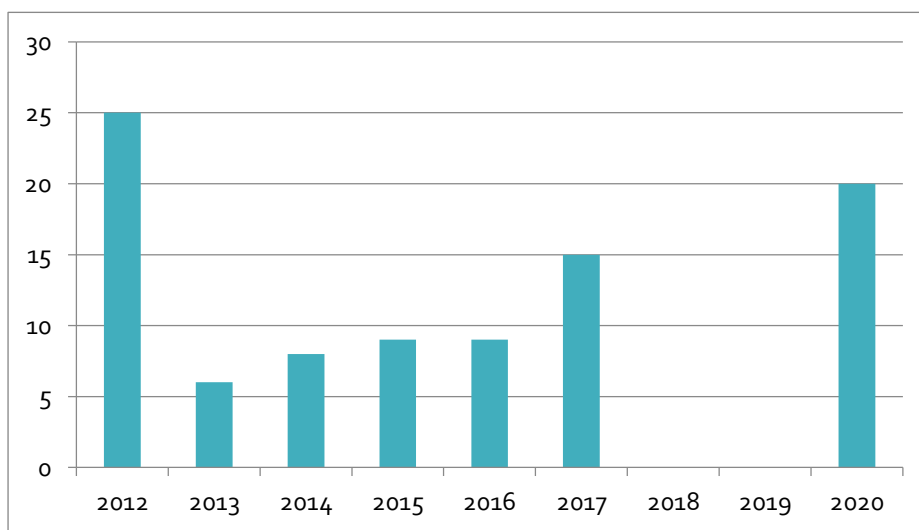
Produksjonen var likevel fremdeles for lav til å opprettholde (eller øke) bestanden på sikt. Utenlandsk forskning tilsier at hvert hekkepar i snitt bør få en unge på vingene hvert år for å opprettholde en livskraftig vipebestand som ikke er avhengig av rekruttering utenfra.

Alle lokalitetene ble fulgt opp utover i sesongen. Årsakene til at over 2/3-deler av hekkforsøkene mislyktes skyldes predasjon og jordbruksdrift, samt direkte eller indirekte ødeleggelse av mennesker:

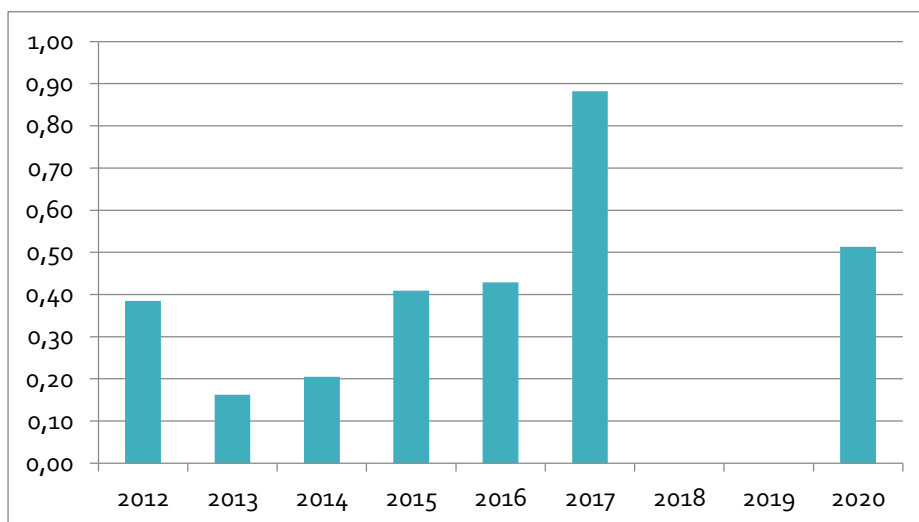

Figuren over viser antall «vipecpar» på Lista de siste 31 årene. Vi har brukt enheten «par» selv om polygyni ikke er uvanlig hos vipa. Erfaringsmessig gjelder dette særlig der hvor vipene hekker i større grupper. I de fleste tilfellene har vi brukt det kjønn som det har vært flest av som mål på bestanden på en lokalitet. Hver hunn skal i utgangspunktet ha hvert sitt kull. Det er imidlertid ofte lokaliteter hvor hannene tilsynelatende var alene eller i flertall, dette kan skyldes at hunnene er vanskeligere å få øye på når de ligger på reir. Dersom disse hannene var stabile i området utover i hekketiden så har vi regnet dette som «par» også, med mindre det med stor grad av sannsynlighet ikke var hunner på lokaliteten. Særlig de siste årene forekommer det imidlertid stadig oftere at territorielle hanner ikke klarer å skaffe seg hunner.

Antall vipeunger som har blitt flygedyktige på Lista de siste åtte år

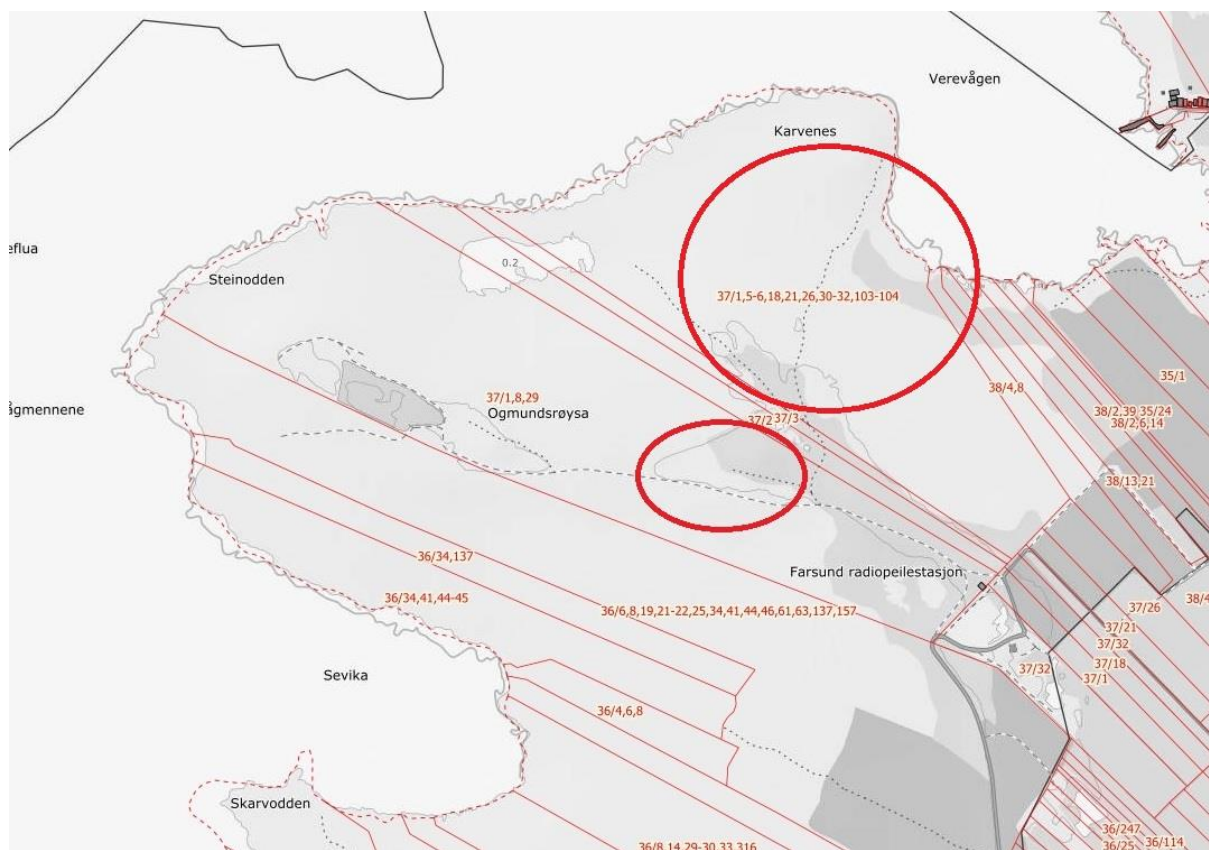

Produksjon hos vipe på Lista de siste åtte år. D.v.s. antall oppvokste unger per hekkende «par.»

Lokalitet 1 – Steinodden-Verevågen, Vågsvoll

(Gnr/bnr 37/1, 8, 29 og 37/1, 5-6, 18, 21, 26, 30-32, 103-104)

Beskrivelse: Beitemark

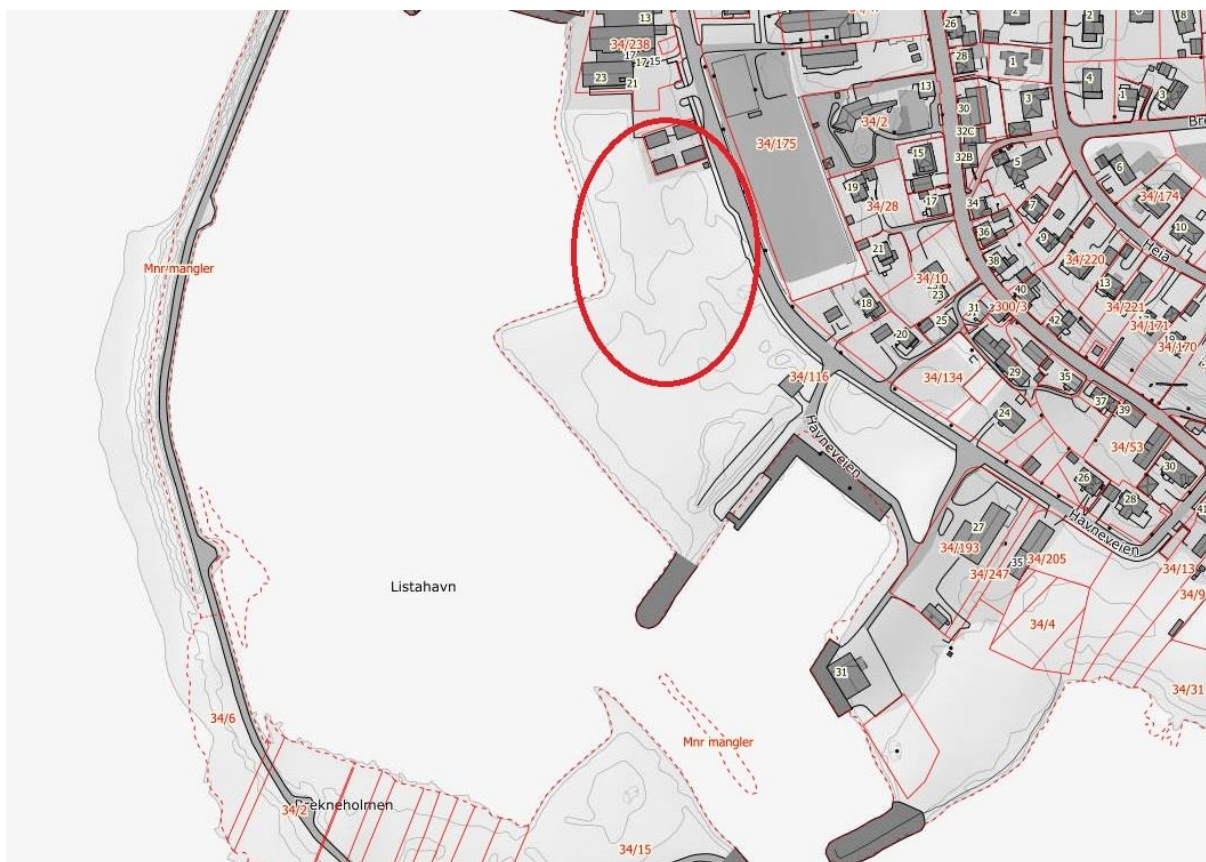

- To par med tilhold fra 11. mai
- Et reir med 4 egg funnet 21. mai
- Begge par til stede og varslende frem til 13/7, da to ungfugler lettet sammen med den ene hunnen.
- Resultat: To vellykkede hekkinger. To ungfugl i det ene kullet, samt trolig minst en unge i det andre (basert på at de voksne fuglene varslet så lenge).

Lokalitet 2 – Listahavn / Pollen vest, Brekne

(Gnr/bnr 34/116)

Beskrivelse: Gamle utfyllinger etter mudring av Listahavn, gjengrodd med vegetasjon.

- Et par med tilhold fra 11. mars
- Reir funnet 8. april (rugende)
- 4 små unger 5. mai. Ungene holdt seg på fotballbanen, men ble båret over til utfyllingen der de er tryggere mht. predasjon. Dette gikk greit.
- Resultat: Mislykket hekking. Kullet ble sist sett 6 mai. Ungene ble trolig predert av gråmåke den 8. mai.

Lokalitet 3 – Breknestranda / Pollen øst, Brekne

(Gnr/bnr 34/116)

Beskrivelse: Gamle utfyllinger etter mudring av Listahavn, gjengrodd med vegetasjon.

- Et par med tilhold fra 6. april
- Reir med 4 egg funnet 21/5, dette ble ødelagt 25/5 av brettseilere som kjørte inn i hekkeområdet med bil og oppholdt seg i området i 6,5 timer.
- La trolig om på nytt ganske raskt og ble sett varslende og vaktende frem til 3/7. To ungfugl sett den 26/7, muligens oppvokst her.
- Resultat: Trolig vellykket hekking på andre forsøk, to ungfugler observert.

Lokalitet 4 – Mosedugan, Vestre Vatne

(Gnr/bnr 35/4)

Beskrivelse: Sprøytet fukteng som har ligget brakk siden 2019, flere parseller med varierende fuktighet.

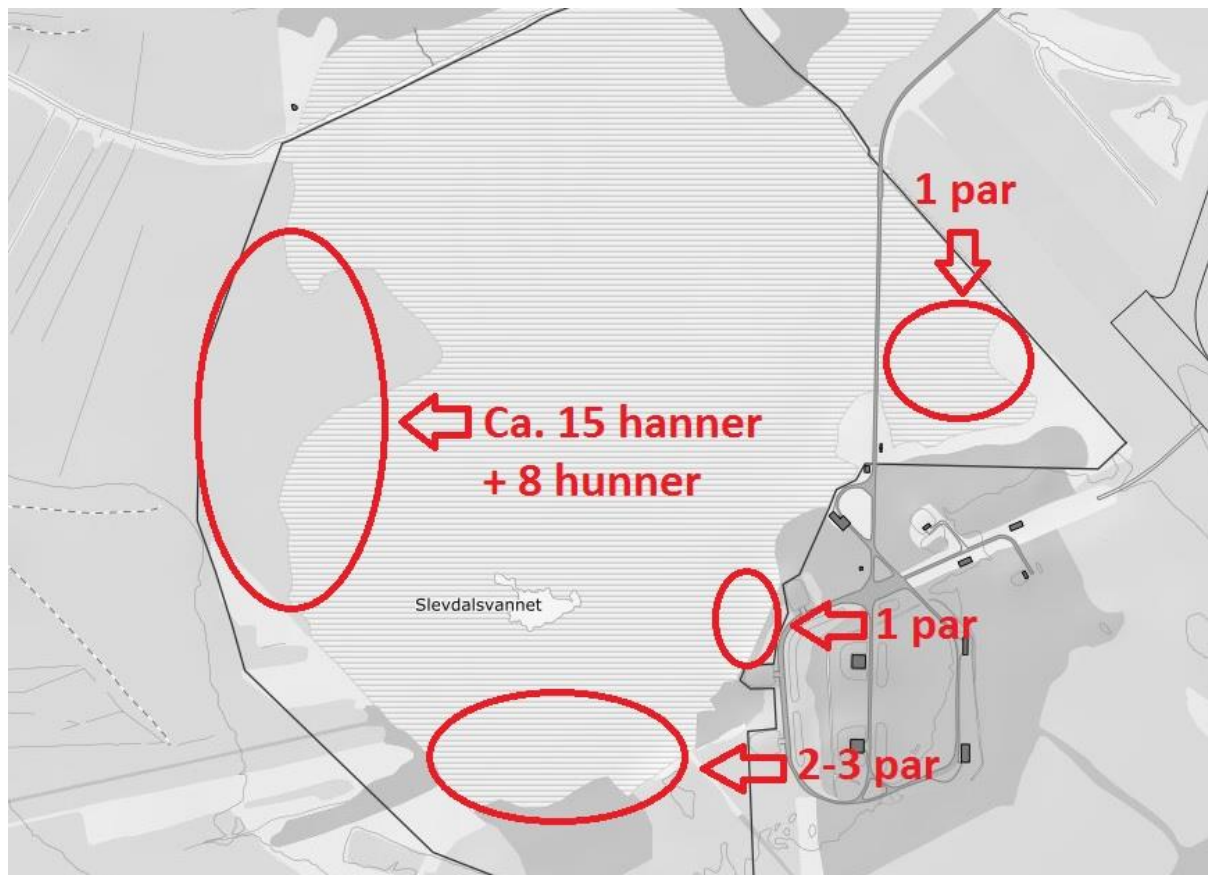

- Opptil 4 hanner og 5 hunner fra 4. april. (En del utveksling mellom her og Døttan, Slevdalsvann)
- 6 reir lokalisert, alle reir ble merket etter avtale med grunneier. 2 av reirene antas å være omlagt, etter at første forsøk ble ødelagt.
- 5 av 6 reir ble ødelagt:
 - o Et ble predert av kråke (eller måke)
 - o Et ble predert, ukjent predator.
 - o Et ble trødd i stykker, sannsynligvis av mennesker
 - o To reir (et trolig nettopp klekt) ble ødelagt og/eller predert i forbindelse med at grunneier utførte omfattende graving og massetransport i området ettermiddag/kveld den 12. mai. Det ble ikke tatt særlig hensyn til merkingen av reirene.
- Et kull var klekt ut 9. mai. 4 unger observert. Kullet ble redusert i forbindelse med gravingen/massetransporten den 12. mai. To unger vokste opp og var flygedyktige omkring den 13. juni.
- Resultat: En vellykket hekking (2 ungfugl), resten mislykket.

Lokalitet 5 – Slevdalsvann Naturreservat

(Gnr/bnr 35/202, 34/245 og 93/42)

Beskrivelse: Fuktig strandeng / sump med lav vegetasjon.

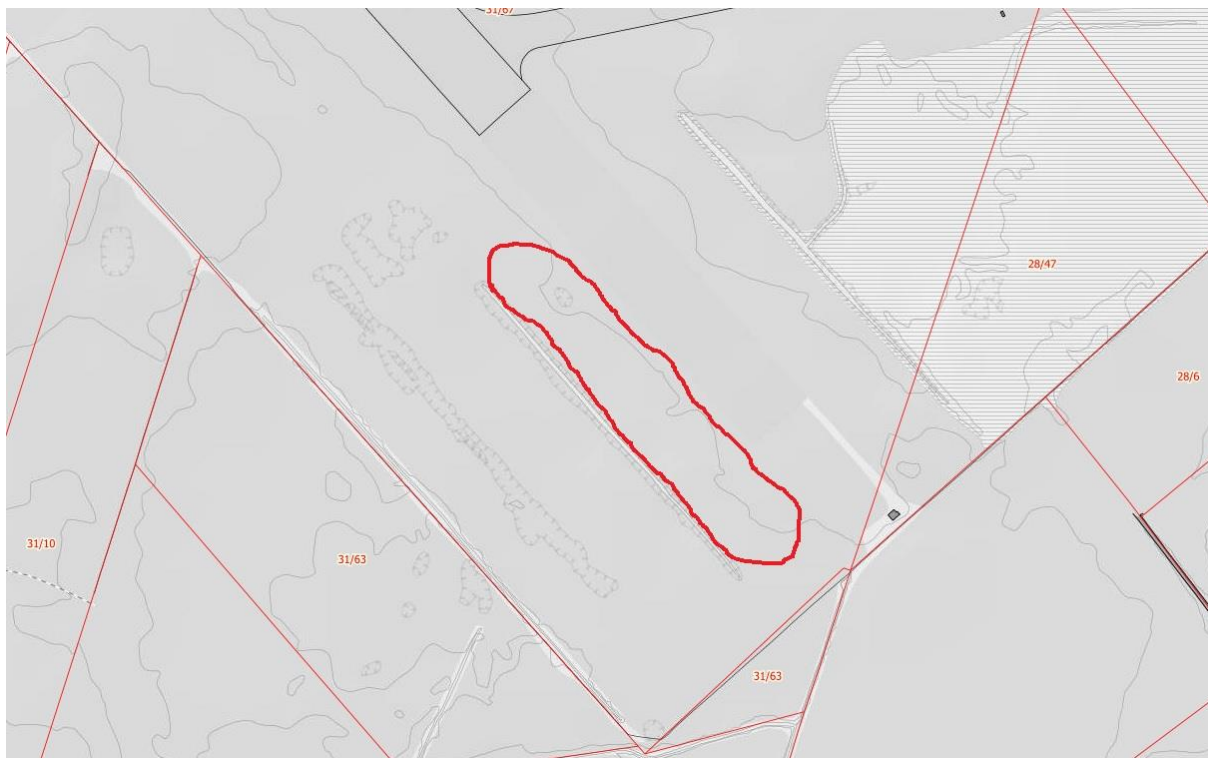

- Opptil 19 hanner og 12 hunner fra slutten av mars til medio mai.
- 12 reir lokalisert, flere av dem har sannsynligvis vært omlagte reir etter at det første ble ødelagt. (Det var trolig flere reir som ikke ble lokalisert / funnet)
 - o Seks av 12 reir (50 %) ble forlatt før klekking, alle antas predert da det ikke har vært menneskelig forstyrrelse i området. Predator er ukjent.
 - o Et reir antas klekt (Ammo), men ungene forsvant før de ble registrert. Mulig predator: Enghauk
 - o Fire reir ble bekreftet klekt: 4 + 4 + minst 3 + minst 1 unge
 - o Et reir er usikkert, muligens klekt
 - o I tillegg kommer et kull med ukjent opprinnelse (reir ikke funnet) på 4 unger.
- Antall voksne vipper synkende fra omkring 20. mai, men hekkende vipper til stede på lokaliteten ut juli måned: Første kull bekreftet flygedyktige 18. juni. Fremdeles to ikke flygedyktige kull 17. juli, siste observasjon av ungfugl klekt på lokaliteten så seint som den 29. juli.
- Resultat: Fem vellykkede hekkinger. Minst 16 unger bekreftet klekt, hvorav minst 11-12 vokste opp.

Lokalitet 6 – Lista flyplass sør, Nordhassel

(Gnr/bnr 31/67)

Beskrivelse: Nydyrkingsfelt med lite vegetasjon som ligger brakk.

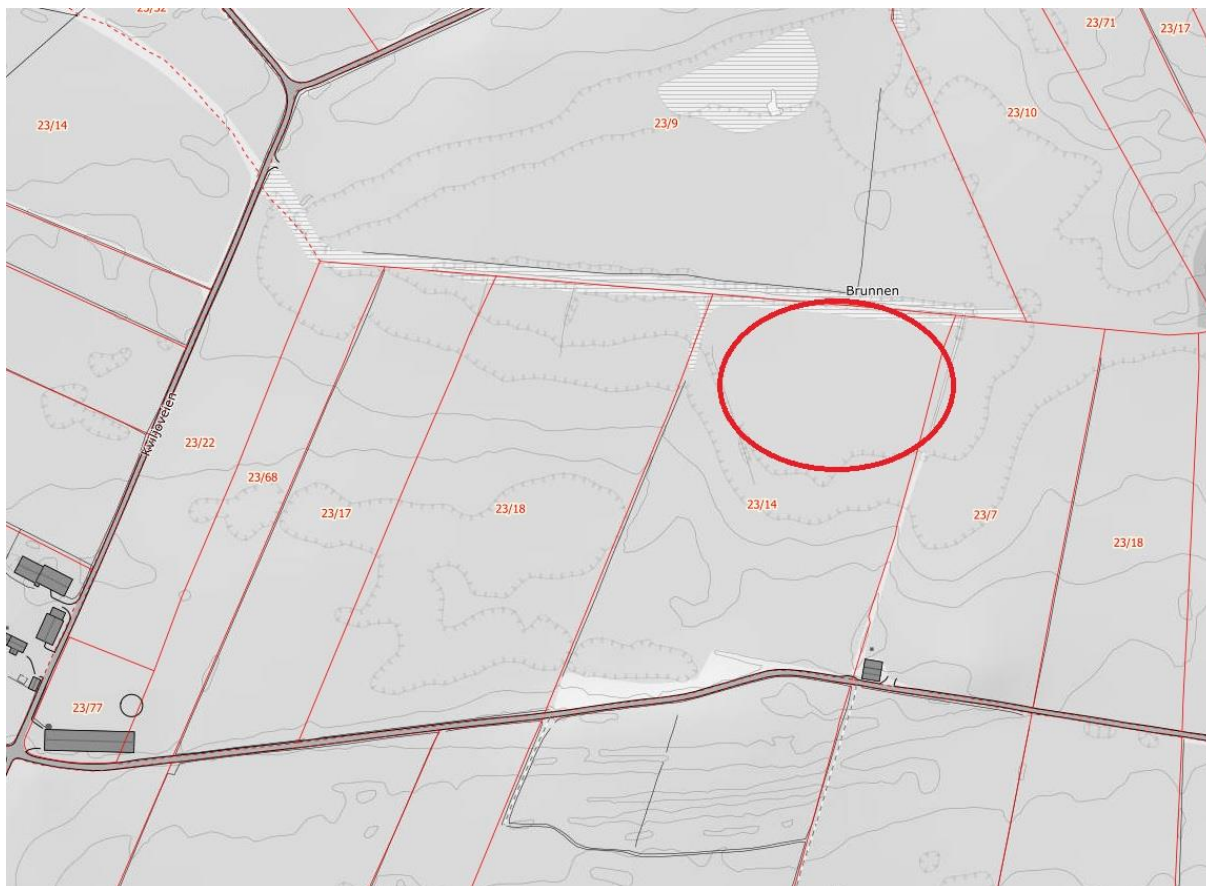

- 5 par fra 6. april
- 3 reir lokalisert
 - o 1 reir forlatt før klekking. Antas predert. Rødrev på jakt i vipeområdet den 5. mai.
 - o 1 reir klekt, ungene vandret tidlig over til kornåker på Hellemyra. Observert her fra 15. mai til 2. juni, ungene var da halvstore. Etter dette vokste kornet seg så høyt at det ikke var mulig å observere vipere på åkeren.
 - o Det siste reiret var forlatt den 26. mai, ingen vipere ble da observert i området. Reiret burde da uansett ha vært klekt, i så tilfelle kan ungekullet ha vandret ut i de mer høyvokste engene rundt hvor de er nesten umulige å få øye på. Et par ble observert i kornåker på Hellemyra 2. juni (i tillegg til en hunn med ovenfor nevnte ungekull), men kornet var da allerede så høyt at det ikke var mulig å se om de kunne ha små unger.
- Resultat: En hekking muligens vellykket (max 2 unger)

Lokalitet 7 – Kviljobrønnen, Kviljo

(Gnr/bnr 23/14)

Beskrivelse: Fuktig stubbåker fra fjoråret som ligger midlertidig brakk.

- Opptil 6 hanner + 5-6 hunner fra 5. april
- 2 reir lokalisert, observert rugende minst fra 29. april til 9. mai.
 - o Alle reir og eventuelle ungekull ble ødelagt da brakkstykket ble harvet en gang mellom 10. og 15. mai. Alle vipene var til stede 15. mai, men satt apatiske etter at hekkingen var ødelagt.
 - o Alle vipene var forsvunnet den 22. mai
- Resultat: Fullstendig mislykket hekking

Oppsummering hekkebestand på Lista:

I tillegg til de sju lokalitetene beskrevet foran ble det observert viper på følgende mulige hekkelokaliteter, men uten at hekking ble påvist:

- Kviljo vest: En hann 29. april
- Kviljo nordøst: Et stabilt par fra 18. april - 9. mai
- Innenfor Kviljoødden: En hann 29. april
- Huseby nord: En hann 6. april – 22. april

Lokalitet	Antall hanner	Antall hunner	Antall reir funnet	Antall unger vokst opp	Kommentar
Steinodden-Verevågen	2	2	1	3	Et kull med to unger bekreftet flygedyktige + et par som varslet lenge, regner med minst en ungfugl her
Pollen vest, Listahavn	1	1	1	0	Reiret ble klekt, men kullet på fire unger ble predert
Pollen øst, Breknestranda	1	1	1	2	Første reir ødelagt av mennesker, trolig vellykket hekking på andre forsøk (2 ungfugl)
Mosedugan, Vestre Vatne	4	5	6	2	En vellykket hekking (2 ungfugl), resten av reirene ble ødelagt ifm. jordbruksdrift eller predasjon
Slevdalsvann	19	12	12	11	Fem vellykkede hekkinger (minst 11-12 ungfugl eller store unger). Resten av reirene ble predert.
Lista flyplass sør	5	5	3	2	Trolig en vellykket hekking (2 halvstore unger). Resten trolig predert.
Kviljo vest	1				Enslig hann 29. april, ingen hekking
Kviljo nordøst	1	1		0	Par til stede 18. april - 9. mai. Trolig mislykket hekkforsøk
Kviljobrønnen	6	5	2	0	Alle reir og eventuelle ungekull ble ødelagt av bonden (harvet ned)
Kviljoødden dyneområde	1				Enslig hann 29. april, ingen hekking
Huseby nord	1				Enslig hann 6-22. april. Ingen hekking
Summering	42	32	26	20	

I henhold til den metodikken vi har brukt for å estimere hekkebestanden på Lista så skal ikke enslige hanner telles med. Endelig estimat på hekkebestanden i 2020 blir derfor 39 «par».

NOF Lister / Knut Olsen

13. november 2020